

Norwegian A: literature – Standard level – Paper 1
Norvégien A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Noruego A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)

Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)

Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- The Bokmål version is followed by the Nynorsk version.
- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Choose either the Bokmål version or the Nynorsk version.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- La version en Bokmål est suivie de la version en Nynorsk.
- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Choisissez ou la version en Bokmål ou la version en Nynorsk.
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- La versión en Bokmål es seguida por la versión en Nynorsk.
- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Elija la versión en Bokmål o la versión en Nynorsk.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Norwegian A: literature – Bokmål version

Norvégien A : littérature – Version en bokmål

Noruego A: literatura – Versión en bokmål

Skriv en litterær kommentar til av **en** av de følgende tekstene. I besvarelsen din må du henvise til begge veiledende spørsmål.

1.

Veien deler seg ved den tunge, mursteinsrøde kirken og jeg velger den øvre. Jeg vil gå under trærne og høre dem tale i vårvinden. Heller det enn å lytte til mine egne opprevne indre stemmer.

5 To hundre meter langs kirkegårdsgjerdet, og jeg kan ikke la være å kaste et blikk ut over de sovendes stenstrødde englemark, men jeg ser ikke gravstøtten hans. Og jeg vet sant å si ikke sikkert hvor jeg skal se etter den heller. Husker ikke riktig hvor urnen ble satt ned blant de mange, mindre støttene i den enden av kirkegården som blir kalt Urnelunden. Riktignok blir de dødes landskap forandret en del av snøklattene som ligger hist og her som halvskitne, henslengte lakner. Men hvorfor ikke innrømme det? Jeg har ikke besøkt min fars grav en
10 eneste gang. Ikke kunnet avse en eneste halvtime til å vise hans minne en smule respekt, gi noen øyeblikks uforstyrret ettertanke til vårt forhold, våre roller som far og sønn, hvordan våre liv egentlig berørte hverandre. Eller ikke berørte hverandre. Jeg har vel, som man liker å uttrykke det i høystemt prosa, ikke hatt noe å si til den døde. Og jeg har heller ikke ventet meg noen meddelelser. Han som var så fåmælt i levende live, har neppe noe å kommunisere til
15 meg fra det hinsidige. Men her jeg går langs det høye nettinggjerdet kantet øverst av tre rader truende piggråd, synes jeg plutselig at det er så uendelig trist at det er slik. Et langt, strevsomt, pliktoppfyllende liv, et godt liv, ja et forbilledlig liv, som bare har fått stillhet og fravær som sin konklusjon. Stillheten i det lydtette akvariet av et småborgerlig hjem hvor jeg vokste opp. Ikke engang noe skikkelig tomrom etterlot han seg. I tiden etter begravelsen syntes jeg stadig
20 jeg så ham, han dukket opp for meg på fortauet, i forretninger, i biler som lignet den han hadde hatt. Jeg registrerte det rolig, som om jeg helt hadde "glemt" at han var gått bort. Etterpå ble jeg fylt av mildt vemod – ikke engang sorg – fordi det var slik. Så forsvant gestalten* hans litt etter litt. Og nå har jeg vanskelig for å fremkalle noe tydelig bilde av ham i det hele tatt. Det er faktisk ryggen hans jeg husker best, lang og smal, ikke kraftig, men med en seig
25 utholdenhet som gjorde ham i stand til å holde på og holde på og holde på, selv etterat han åpenbart var utkjørt.

Jeg satt og så på denne ryggen en gang for lenge, lenge siden, bøyd over hakke, spade og trillebår på bunnen av et ufattelig stort, dypt og skremmende, leirgult hull som skulle bli kjeller under det nye huset vårt, "Villaen" som mor likte å kalle det, enda før grunnmuren var satt opp.
30 Der på "tomta" slet han hver kveld etter jobben, en lang, lys vår og en sommer, grov ut kubikk etter kubikk for hånd og trillet massen vekk, skjøv trillebår etter trillebår oppover den tunge plankegangen av gul, glatt leirjord og tippet lassene opp på haugen hvor jeg satt på toppen og så på, musestille for ikke å forstyrre ham, eller enda verre, uforvarende forårsake at stein og jordklumper løsnet og trillet ned igjen i tomtegraven, der han slet og grov for å hente det opp.
35 Kveld etter kveld satt jeg slik, i det uendelig lange dagslyset, på toppen av jordhaugen som langsomt vokste, og betraktet hans slit, den smale verkende ryggen som liksom sank dypere og dypere ned i graven mens arbeidet gikk fremover. Jeg hørte den tunge pusten hans gå, hørte et tilbaketrengt stønn hver gang hakken bet seg inn i den tunge leirjorden og etterhvert ga meg et samvittighetsnag som til slutt plaget meg dag og natt: Det var jo for *min* skyld han slet slik!
40 Han jobbet seg fordervet med hakke og spade og trillebår der nede i hullet sitt, på grunn av *meg!*
Jeg var seks år. Dette var de håpefulle femtiårene da alle bygde. Bygde for seg selv, og bygde landet samtidig.

Knut Faldbakken, *Bad Boy* (1988)

* gestalt: skikkelse

- (a) Hvordan vil du beskrive jeg-personens forhold til faren?
- (b) Kommenter språket og andre virkemidler i teksten.

2.

Legg ikkje ditt liv i mi hand

Legg ikkje ditt liv i mi hand
om min kjærleik er svar
min kjærleik er også eit rop
i motvind

5 legg ein blom i mi hand
ein tusenfryd i dag
ein tistel i morgon
og den lækjande urt
som veks av tårer

10 legg ein fugl i mi hand
ein pjusket liten fugl
så stryk eg han vakker
og lærer han å flyge:
Kom tilbake når du vil

15 legg di hand i mi hand
så er vi sterke saman
så er vi svake saman
så er vi saman

20 men tyng meg ikkje ned
med din kjærleik
legg ikkje ditt liv i mi hand
lev sjølv —

Åse-Marie Nesse, *Nomadesanger* (1978)

(a) Hvordan blir kjærlighet oppfattet i diktet?

(b) Kommenter diktets formelementer.

Norwegian A: literature – Nynorsk version
Norvégien A : littérature – Version en nynorsk
Noruego A: literatura – Versión en nynorsk

Skriv ein litterær kommentar til **ein** av dei følgjande tekstane. I svaret ditt må du vise til begge rettleiingsspora.

1.

Veien deler seg ved den tunge, mursteinsrøde kirken og jeg velger den øvre. Jeg vil gå under trærne og høre dem tale i vår vinden. Heller det enn å lytte til mine egne opprevne indre stemmer.

5 To hundre meter langs kirkegårdsgjerdet, og jeg kan ikke la være å kaste et blikk ut over de sovendes stenstrøddede englemark, men jeg ser ikke gravstøtten hans. Og jeg vet sant å si ikke sikkert hvor jeg skal se etter den heller. Husker ikke riktig hvor urnen ble satt ned blant de mange, mindre støttene i den enden av kirkegården som blir kalt Urnelunden. Riktignok blir de dødes landskap forandret en del av snøklattene som ligger hist og her som halvskitne, henslengte lakner. Men hvorfor ikke innrømme det? Jeg har ikke besøkt min fars grav en
10 eneste gang. Ikke kunnet avse en eneste halvtime til å vise hans minne en smule respekt, gi noen øyeblikks uforstyrret ettertanke til vårt forhold, våre roller som far og sønn, hvordan våre liv egentlig berørte hverandre. Eller ikke berørte hverandre. Jeg har vel, som man liker å uttrykke det i høystemt prosa, ikke hatt noe å si til den døde. Og jeg har heller ikke ventet meg noen meddelelser. Han som var så fåmælt i levende live, har neppe noe å kommunisere til
15 meg fra det hinsidige. Men her jeg går langs det høye nettinggjerdet kantet øverst av tre rader truende piggråd, synes jeg plutselig at det er så uendelig trist at det er slik. Et langt, strevsomt, plikttoppfyllende liv, et godt liv, ja et forbilledlig liv, som bare har fått stillhet og fravær som sin konklusjon. Stillheten i det lydtette akvariet av et småborgerlig hjem hvor jeg vokste opp. Ikke engang noe skikkelig tomrom etterlot han seg. I tiden etter begravelsen syntes jeg stadig
20 jeg så ham, han dukket opp for meg på fortauet, i forretninger, i biler som lignet den han hadde hatt. Jeg registrerte det rolig, som om jeg helt hadde "glemt" at han var gått bort. Etterpå ble jeg fylt av mildt vemod – ikke engang sorg – fordi det var slik. Så forsvant gestalten* hans litt etter litt. Og nå har jeg vanskelig for å fremkalle noe tydelig bilde av ham i det hele tatt. Det er faktisk ryggen hans jeg husker best, lang og smal, ikke kraftig, men med en seig
25 utholdenhet som gjorde ham i stand til å holde på og holde på og holde på, selv etterat han åpenbart var utkjørt.

Jeg satt og så på denne ryggen en gang for lenge, lenge siden, bøyd over hakke, spade og trillebår på bunnen av et ufattelig stort, dypt og skremmende, leirgult hull som skulle bli kjeller under det nye huset vårt, "Villaen" som mor likte å kalle det, enda før grunnmuren var satt opp.
30 Der på "tomta" slet han hver kveld etter jobben, en lang, lys vår og en sommer, grov ut kubikk etter kubikk for hånd og trillet massen vekk, skjøv trillebår etter trillebår oppover den tunge plankegangen av gul, glatt leirjord og tippet lassene opp på haugen hvor jeg satt på toppen og så på, musestille for ikke å forstyrre ham, eller enda verre, uforvarende forårsake at stein og jordklumper løsnet og trillet ned igjen i tomtegraven, der han slet og grov for å hente det opp.
35 Kveld etter kveld satt jeg slik, i det uendelig lange dagslyset, på toppen av jordhaugen som langsomt vokste, og betraktet hans slit, den smale verkende ryggen som liksom sank dypere og dypere ned i graven mens arbeidet gikk fremover. Jeg hørte den tunge pusten hans gå, hørte et tilbaketrengt stønn hver gang hakken bet seg inn i den tunge leirjorden og etterhvert ga meg et samvittighetsnag som til slutt plaget meg dag og natt: Det var jo for *min* skyld han slet slik!
40 Han jobbet seg fordervet med hakke og spade og trillebår der nede i hullet sitt, på grunn av *meg*! Jeg var seks år. Dette var de håpefulle femtiårene da alle bygde. Bygde for seg selv, og bygde landet samtidig.

Knut Faldbakken, *Bad Boy* (1988)

* gestalt: skikkelse

- (a) Korleis vil du beskrive eg-personens forhold til faren?
- (b) Kommenter språket og andre verkemiddel i teksten.

2.

Legg ikkje ditt liv i mi hand

Legg ikkje ditt liv i mi hand
om min kjærleik er svar
min kjærleik er også eit rop
i motvind

5 legg ein blom i mi hand
ein tusenfryd i dag
ein tistel i morgon
og den lækjande urt
som veks av tårer

10 legg ein fugl i mi hand
ein pjusket liten fugl
så stryk eg han vakker
og lærer han å flyge:
Kom tilbake når du vil

15 legg di hand i mi hand
så er vi sterke saman
så er vi svake saman
så er vi saman

20 men tyng meg ikkje ned
med din kjærleik
legg ikkje ditt liv i mi hand
lev sjølv —

Åse-Marie Nesse, *Nomadesanger* (1978)

(a) Korleis vert kjærleik oppfatta i diktet?

(b) Kommenter formelementa i diktet.